

ภาคผนวก จ

แผนการปฏิบัติงานเมื่อเกิดเหตุแผ่นดินไหว
และเอกสารแผ่นประชาสัมพันธ์การปฏิบัติตน
กรณีเกิดแผ่นดินไหว

เอกสารแผ่นประชาสัมพันธ์การปฏิบัติตน

กรณีเกิดเหตุแผ่นดินไหว

รู้รับ=รู้กับ=เรียนรู้-ป้องกัน

แผ่นดินไหว

...สาเหตุเสี่ยงภัยอันตราย

แผ่นดินไหว เป็นภัยธรรมชาติที่ยังไม่มีเทคโนโลยีหรือเครื่องมือใดสามารถคาดการณ์ล่วงหน้าได้ และระดับความรุนแรงได้แตกต่างกันออกไปตามขนาดได้ อาทิ สีนามิ อัคคีภัย แผ่นดินไหว โดยเฉพาะหากเกิดแผ่นดินไหวใต้มหาสมุทรที่มีจุดศูนย์กลางในระดับตื้นและอยู่ใกล้แนวชายฝั่ง จะทำให้เกิดสึนามิ สร้างความสูญเสียต่อชีวิตและทรัพย์สินอย่างมหาศาล เพื่อความปลอดภัยภัย กระบวนการป้องกันภัยและบรรเทาสาธารณภัย (ปภ.) ขอแนะนำการเตรียมพร้อมรับมือและการปฏิบัติตนอย่างปลอดภัยเมื่อเกิดแผ่นดินไหว ดังนี้

สาเหตุการเกิดแผ่นดินไหว

1. แผ่นดินไหวที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ จากการรื้นและเหือนของพื้นดินใต้ผิวโลก และการเคลื่อนตัวของแผ่นเปลือกโลก โดยจับปล้น เพื่อปลดปล่อยพลังงานสะสมความร้อนที่สะสมและรับสมดุลของเปลือกโลกให้คงที่ ซึ่งส่วนใหญ่มีเกิดบริเวณแนวรอยต่อของแผ่นเปลือกโลกหรือแนวรอยเลื่อน

2. แผ่นดินไหวที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์ อาทิ การสร้างเขื่อนและอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ การทำเหมืองในระดับลึก การสูบน้ำบาดาลมากเกินไป การสูบน้ำมันและแก๊สธรรมชาติ รวมถึงการทดลองระเบิดนิวเคลียร์ ทำให้พื้นที่ที่อยู่ใต้เปลือกโลกเกิดการเคลื่อนตัวและแรงสั่นสะเทือนขึ้นได้

1.0 - 2.9 ริกเตอร์

3.0 - 3.9 ริกเตอร์

4.0 - 4.9 ริกเตอร์

ขนาดความรุนแรง และความเสียหายจากแผ่นดินไหว

ลักษณะการสั่นไหวและความเสียหาย

1.0 - 2.9 ริกเตอร์: อาคารและสิ่งก่อสร้างได้รับความเสียหายเล็กน้อย

3.0 - 3.9 ริกเตอร์: อาคารเริ่มเสียหาย และแตกหัก

4.0 - 4.9 ริกเตอร์: อาคารได้รับความเสียหายอย่างรุนแรง

5.0 - 5.9 ริกเตอร์: อาคารได้รับความเสียหายอย่างรุนแรง

6.0 - 6.9 ริกเตอร์: อาคารได้รับความเสียหายอย่างรุนแรง

7.0 ริกเตอร์: อาคารได้รับความเสียหายอย่างรุนแรง

7.0 ริกเตอร์ขึ้นไป: อาคารได้รับความเสียหายอย่างรุนแรง

Ring of Fire

ปัจจัยการเกิดแผ่นดินไหวในประเทศไทย

ประเทศไทยไม่ได้ตั้งอยู่บนพื้นที่วงแหวนแห่งไฟ (Ring of Fire) ซึ่งเป็นศูนย์กลางการเกิดแผ่นดินไหวขนาดใหญ่บ่อยครั้ง แต่มีความเสี่ยงต่อการได้รับผลกระทบจากแผ่นดินไหวจากปัจจัยต่างๆ ดังนี้

1. แผ่นดินไหวขนาดใหญ่ที่มีแหล่งกำเนิดจากภายนอกประเทศ กลุ่มรอยเลื่อนมีพลังที่สามารถส่งผลกระทบต่ประเทศไทย มี 5 แหล่ง ได้แก่

- 1) แนวมุดตัวสุมาตรา - อินโดจีน อยู่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันตกไปถึงเกาะสุมาตรา ประเทศอินโดนีเซีย
- 2) รอยเลื่อนสะแกง (สะแกง - สะเทิง) อยู่ในประเทศเมียนมา
- 3) รอยเลื่อนบริเวณสามเหลี่ยมทองคำ อยู่ระหว่างรอยต่อประเทศเมียนมา ประเทศไทย และภาคเหนือของประเทศไทย
- 4) รอยเลื่อนฝั่งตะวันตก บริเวณชายแดนประเทศไทย - ประเทศเมียนมา เช่น รอยเลื่อนศรีสวัสดิ์ รอยเลื่อนด่านเจดีย์สามองค์ เป็นต้น
- 5) รอยเลื่อนในพื้นที่ภาคใต้ของประเทศไทย ได้แก่ รอยเลื่อนคลองมะรุ่ย และรอยเลื่อนระนอง

การเตรียมพร้อมรับมือแผ่นดินไหว

เรียนรู้วิธีรับมือและการปฏิบัติตนเมื่อเกิดแผ่นดินไหว กำหนดจุดนัดพบที่ปลอดภัยและซักซ้อมการอพยพออกจากอาคาร รวมถึงวิธีตัดกระแสไฟฟ้า การปิดวาล์วน้ำและถังแก๊ส ตรวจสอบอาคารบ้านเรือนให้มั่นคงแข็งแรง ไม่ต่อเติมอาคาร โดยเฉพาะอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างที่อยู่ในพื้นที่เสี่ยงแผ่นดินไหวต้องรองรับแรงสั่นสะเทือนจากแผ่นดินไหวได้ตามมาตรฐานที่กำหนด

การปฏิบัติตนเมื่อเกิดแผ่นดินไหว

กรณีอยู่ในอาคาร

ปฏิบัติตามหลัก "หมอบ ปอง เกาะ"

โดยหมอบได้ใต้หรือหลบในจุดที่มีโครงสร้างแข็งแรง พื้นจากแนวตั้งของหล่นทับหรือตกใส่ พร้อมยึดเกาะโต๊ะหรือที่กำบังให้แน่นและเคลื่อนตัวไปตามทิศทางของแรงสั่นสะเทือน

หลบในบริเวณที่ปลอดภัย

ได้คานหรือใกล้เสา ประตู และหน้าต่างที่เป็นกระจก สิ่งของที่อาจตกลงมากระแทก พร้อมหนีजरที่ล้มได้

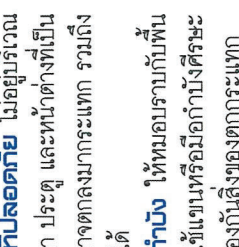
หากไม่พบที่หลบกำบัง ให้หมอบราบกับพื้นหรือก้มต่ำ โดยใช้แขนหรือมือกำบังศีรษะและลำคอ เพื่อป้องกันสิ่งของตกกระแทก

รอแผ่นดินไหวสงบก่อนออกจากอาคาร

เพราะแรงสั่นสะเทือนอาจทำให้สิ่งของหล่นทับ

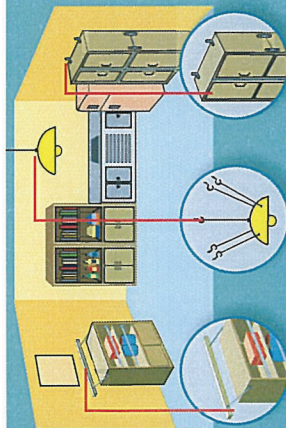
ห้ามใช้ลิฟต์ในการอพยพออกจากอาคาร

เพราะหากกระแสไฟฟ้าดับจะติดค้างภายในลิฟต์ ทำให้เสียชีวิตได้

กรณีอยู่นอกอาคาร

อพยพไปยังที่โล่งแจ้ง ซึ่งอยู่ห่างจากต้นไม้ เสาไฟฟ้า บ้ายโฆษณา กำแพง อาคาร บ้านเรือน ดึงสูงที่อาจพังถล่มหรือล้มทับ จอดรถในบริเวณที่ปลอดภัย ไม่อยู่ใต้สะพาน ทางด่วน ใกล้ป้ายจราจร หรือเสาไฟฟ้า

จัดสภาพแวดล้อมบ้านให้ปลอดภัย โดยยึดติดเฟอร์นิเจอร์กับพื้นหรือผนังบ้านอย่างแน่นหนา ไม่วางสิ่งของที่มีน้ำหนักมากไว้บนหลังตู้หรือที่สูงเพื่อป้องกันสิ่งของหล่นทับ

กรณีอยู่บริเวณชายฝั่งทะเล

หากน้ำทะเลระดับอย่างรวดเร็ว ริมชายหาดจากชายฝั่งทะเลลึกให้มากที่สุด โดยหนีขึ้นที่สูงเหนือระดับน้ำทะเลมากกว่า 15 เมตร

หากลองเรืออยู่กลางทะเล ห้ามนำเรือกลับเข้าชายฝั่งทะเลอย่างเด็ดขาด เพราะจะได้รับอันตรายจากคลื่นสึนามิ

การปฏิบัติตนหลังเกิดแผ่นดินไหว

ไม่กลับเข้าไปในอาคารหรือบ้านเรือนที่มีโครงสร้างไม่แข็งแรง อยู่ให้ห่างจากถังหรืออาคารที่ชำรุดหรือทรุดตัว และระมัดระวังสิ่งของที่อาจตกใส่

ติดตามรับฟังข่าวสารสถานการณ์แผ่นดินไหว ปฏิบัติตามคำแนะนำและประกาศเตือนภัยจากหน่วยงานภาครัฐอย่างเคร่งครัด ตรวจสอบก่อนนำ ห่อส่งแก๊ส สายไฟ และเครื่องใช้ไฟฟ้า หากชำรุดควรแจ้งช่างมาซ่อมแซมให้อยู่ในสภาพปลอดภัย

ห้ามก่อให้เกิดประกายไฟและตัดกระแสไฟฟ้า โดยปิดสวิตช์ แบกเกอร์ ถอดปลั๊กไฟ และไม่เครื่องใช้ไฟฟ้าทุกชนิด เพราะหากมีแก๊สรั่ว จะทำให้เกิดระเบิดและเพลิงไหม้ได้

ในประเทศไทยจะไม่ได้ตั้งอยู่ศูนย์กลางแผ่นดินไหวขนาดใหญ่ แต่มีรอยเลื่อนที่มีพลังในการเคลื่อนตัว 14 รอยเลื่อนครอบคลุมพื้นที่ 22 จังหวัด จึงมีความเสี่ยงต่อการเกิดแผ่นดินไหวในระดับที่ไม่รุนแรงมากนัก อีกทั้งประเทศไทยมีบ้านเรือนมีแนวรอยเลื่อนที่อาจก่อให้เกิดแผ่นดินไหวรุนแรง ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อประเทศไทยได้ การเรียนรู้วิธีเตรียมพร้อมรับมือ และการปฏิบัติตนอย่างปลอดภัยจากแผ่นดินไหว จะช่วยลดผลกระทบและความสูญเสียชีวิตและทรัพย์สินจากแผ่นดินไหวได้ในระดับหนึ่ง

หน่วยงานที่ช่วยเหลือและแจ้งเตือน

แผ่นดินไหว

สำนักไฟร์วังก์แผ่นดินไหว
กรมอุตุนิยมวิทยา
EARTHQUAKE HOTLINE 1182

กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
กระทรวงมหาดไทย
สายด่วนนิรภัย 1784

กรมทรัพยากรธรณี
กรมการทรัพยากรธรณี
และสิ่งแวดล้อม
โทรศัพท์ 0-2621-9703-5

ศูนย์เตือนภัยสึนามิ
ภูมิภาคแปซิฟิก
<http://ptwc.weather.gov/ptwc/index.php>

กองเผยแพร่และประชาสัมพันธ์
กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

แผนการปฏิบัติงานเมื่อเกิดเหตุแผ่นดินไหว

เหตุการณ์แผ่นดินไหว

เหตุการณ์แผ่นดินไหวนั้น เป็นภัยธรรมชาติที่ยากจะพยากรณ์ได้ว่าจะเกิดขึ้นเมื่อไร การเตรียมแผนรับมือเหตุการณ์แผ่นดินไหว พร้อมทั้งศึกษาถึงความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นจากแผ่นดินไหวนั้น สามารถลดอันตรายและความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นกับบุคคลและทรัพย์สินได้

**การพยายามออกจากตัวอาคารขณะเกิดแผ่นดินไหว
นั้นมีอัตราความเสี่ยงในการได้รับอันตรายสูงกว่าการหลบภัยอยู่ภายในอาคาร**

เจ้าหน้าที่รับผิดชอบ

1. ผู้จัดการอาคาร
2. ผู้ดูแลอาคาร
3. ช่างประจำอาคาร
4. เจ้าหน้าที่ธุรการ
5. เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย

ขั้นตอนปฏิบัติ

1. ผู้จัดการอาคาร
 - a. สั่งการ ณ ห้องปฏิบัติการ (ห้องฝ่ายจัดการ) เพื่อควบคุมดูแลสถานการณ์
 - b. ติดต่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบของทีมนั้นๆ หน่วยงานดับเพลิง เจ้าหน้าที่ตำรวจ ร่วมด้วยช่วยกัน หรือสถานดับเพลิง
2. ผู้ดูแลอาคาร/เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย
 - a. ควบคุมดูแลผู้มาใช้บริการให้อยู่ในความสงบ พร้อมทั้งหาที่หลบภัยแข็งแรง และอยู่ห่างจากหน้าต่าง หรือวัสดุที่อันตราย(แก้ว กระฉก หรือ ของมีคม)
 - b. ประสานงานกับผู้นำทางแต่ละชั้น เพื่อตรวจสอบหาผู้ได้รับบาดเจ็บ(ถ้าพบ ดู การปฐมพยาบาลเบื้องต้น)
 - c. ในทุกๆเรื่องให้ติดต่อประสานงานโดยตรงกับห้องปฏิบัติการ
3. หัวหน้าช่าง/ช่างประจำอาคาร
 - a. ควบคุมลิฟท์ทุกตัวให้ลงมาหยุดที่ชั้นหนึ่ง โดยเปิดประตูและตัดไฟฟ้าของลิฟท์ทุกตัว
 - b. ควบคุมดูแลแผงควบคุมระบบป้องกันภัยอาคาร พร้อมทั้งเตรียมรับมือเมื่อเกิดสถานการณ์ฉุกเฉิน
 - d. ในทุกๆเรื่องให้ติดต่อประสานงานโดยตรงกับห้องปฏิบัติการ
4. ผู้จัดการอาคาร แจ้งเตือนต่อทุกคนในอาคาร รวมทั้งผู้เกี่ยวข้อง เช่น เจ้าของอาคาร ผู้จัดการทรัพย์สิน เจ้าหน้าที่ (ตำรวจ, สถานดับเพลิง , เมืองพัทยา ส่วนป้องกันภัยพิบัติ ฝ่ายป้องกันภัยพิบัติทางบก โทร 038-222-100)
5. เจ้าหน้าที่ดูแลอาคาร ทำการบันทึกเหตุการณ์ทั้งหมดเพื่อใช้อ้างอิงในการทำเอกสารรายงานเหตุการณ์
6. เจ้าหน้าที่ธุรการ ทำการบันทึกข้อมูลทั้งหมดลงในเอกสารรายงานเหตุการณ์ และส่งเอกสารให้แก่ผู้จัดการทรัพย์สิน และเจ้าของอาคาร เพื่อรับทราบภายในเวลา 24 ชั่วโมงนับจากเหตุการณ์เกิดขึ้น

